

Vlaams
Parlement

stuk **2336** (2013-2014) – Nr. 3
ingediend op 6 februari 2014 (2013-2014)

Voorstel van decreet

van de heren Dirk de Kort en Jan Roegiers,
de dames Lies Jans en Caroline Bastiaens,
de heer Steve D'Hulster, mevrouw Tine Eerlingen
en de heer Sas van Rouveroi

houdende wijziging van
het decreet van 2 maart 1999
houdende het beleid en het beheer
van de zeehavens

Verslag

namens de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken
uitgebracht door de heer Jan Penris en mevrouw Els Kindt

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jan Peumans.

Vaste leden:

mevrouw Karin Brouwers, de heer Dirk de Kort, de dames Els Kindt, Griet Smaers;
de heren Pieter Huybrechts, Jan Penris, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de heren Marino Keulen, Egbert Lachaert;
de heren Steve D'Hulster, Jan Roegiers;
mevrouw Lies Jans, de heer Jan Peumans;
de heer Peter Reekmans;
de heer Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

mevrouw Caroline Bastiaens, de heren Ward Kennes, Johan Sauwens, Marc Van de Vijver;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Johan Deckmyn, mevrouw Katleen Martens;
mevrouw Lydia Peeters, de heer Sas van Rouveroi;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
de dames Annick De Ridder, Tine Eerlingen;
de heer Lode Vereeck;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

2336 (2013-2014) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Amendementen

INHOUD

I. Toelichting door de heer Dirk de Kort namens de indieners.....	4
1. Voorgestelde wijzigingen aan het Havendecreet	4
Inleiding	4
1.1. Openbare havendiensten	4
1.2. Ligplaatsen	4
1.3. Zaten van spoorwegen	5
1.4. Havendomein versus havengebied	5
1.5. Eenvormige regels voor het bepalen van de concessie- en beheersvergoedingen	5
1.6. Toepassing wetten handelsvennootschappen.....	6
1.7. Samenstelling raad van bestuur.....	6
1.8. Timing voor de invoering van een analytische boekhouding en een dienst interne audit	6
1.9. Vervreemding of hypothekering van gesubsidieerde uitrustingsinfrastructuur	6
1.10. Toezicht van de havencommissaris op de directiecomités van de havenbedrijven	7
1.11. Specifieke aanpassingen voor de haven van Gent	7
1.12. Havengelden	7
1.13. Gebiedsbeheer.....	8
1.14. Onroerende voorheffing, intergemeentelijke samenwerking, subsidies en premies	8
1.15. Statutaire pensioenen	8
2. Verduidelijkingen bij de toelichting van het voorstel van decreet	9
II. Bespreking	9
III. Artikelsgewijze bespreking en stemming	11
IV. Eindstemming	13
Gebruikte afkortingen	14
Tekst aangenomen door de commissie	15

De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken behandelde op 30 januari 2014 het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2336/1).

I. TOELICHTING DOOR DE HEER DIRK DE KORT NAMENS DE INDIENERS

1. Voorgestelde wijzigingen aan het Havendecreet

Inleiding

De heer *Dirk de Kort* licht het voorstel toe. Het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens (zijnde het Havendecreet), heeft tot doel een aantal knelpunten waarmee de vier Vlaamse havenbedrijven en het Vlaamse Gewest geconfronteerd worden en die het gevolg zijn van onduidelijkheden in het Havendecreet, aan te pakken. Naast een technische herziening van het Havendecreet houdt voorliggend voorstel van decreet ook een aantal beleidsmatige voorstellen in. De wijzigingen kunnen best thematisch in een aantal punten worden samengevat.

1.1. Openbare havendiensten

Het eerste punt betreft de openbare havendiensten, geregeld in de samen te lezen artikelen 2, 2° en 3°, 5, §5, 16, §1 en §2, en 17, §1 en §2, van het Havendecreet. De raden van bestuur van de havenbedrijven bepalen zelf welke diensten openbare havendiensten zijn. Het gaat om de havendiensten waaraan openbare dienstverplichtingen verbonden zijn. Elk havenbedrijf stelt de openbare dienstverplichtingen vast. De doelstellingen van algemeen belang die het havenbedrijf daarmee nastreeft, moeten in de statuten worden omschreven.

De bestaande toestand wordt met andere woorden verduidelijkt en verplicht de havenbedrijven hun keuzes beter te onderbouwen. Ook het ontwerp van EU-verordening inzake ‘port policy’ laat de keuze aan de havenautoriteiten, maar stelt daar een aantal minimale voorwaarden aan. Zij stemmen overeen met de hierbij opgenomen voorwaarden.

Elk havenbedrijf bepaalt wie de openbare havendiensten verstrekt. Ofwel doet het havenbedrijf dit zelf, ofwel laat het havenbedrijf dit over aan derden op basis van een transparante en niet-discriminerende procedure.

Elk havenbedrijf ziet toe op de naleving van de openbare dienstverplichtingen door de verstrekkers van de openbare havendiensten. Indien het havenbedrijf zelf de openbare havendienst verstrekt op initiatief van één van de interne diensten van het havenbedrijf, wordt een onafhankelijke controle ingeschreven.

Het Vlaamse Gewest ziet er alleen op toe of elk havenbedrijf duidelijk bepaald heeft wat openbare havendiensten zijn, met de daaraan verbonden openbare dienstverplichtingen. Het toezicht slaat dan niet op de concrete invulling daarvan en eventuele verschillen tussen de havenbedrijven die daaruit kunnen voortvloeien.

1.2. Ligplaatsen

Een volgend punt betreffen de ligplaatsen, geregeld in het samen te lezen artikel 2, 11°, 12°, 16°, 21° en 22°, en artikel 31. Uit het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2001 houdende de aanduiding van de maritieme toegangswegen en de bestanddelen van de haveninfrastructuur, zoals gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006, volgt dat de ligplaatsen niet behoren tot de maritieme toegangswegen.

Dit wordt nu ook verduidelijkt in het Havendecreet. Er wordt een definitie van ligplaats ingevoegd en bepaald tot welke categorie van infrastructuur ligplaatsen behoren.

De ligplaatsen worden ondergebracht in de categorie uitrustingsinfrastructuur. Op die manier worden de aanlegbaggerwerken voor commerciële ligplaatsen voor 20% gesubsidiëerd (naar analogie met de subsidiëring van een commerciële kaaimuur).

Artikel 31 wordt geschrapt. Aangezien in subsidies voor onderhoud van andere uitrustingsinfrastructuur (onder meer kaaimuren en interne ontsluitingswegen) niet voorzien wordt in het Havendecreet, wordt ook de mogelijkheid om subsidies te geven voor het onderhoud van commerciële ligplaatsen opgegeven.

1.3. Zaten van spoorwegen

Een volgende punt betreft de zaten van spoorwegen, Havendecreet, artikel 2, 12°. Niet de spoorwegen van lokaal belang, maar alleen de zaten van spoorwegen van lokaal belang behoren tot de uitrustingsinfrastructuur die moet aangelegd en gefinancierd worden door het havenbedrijf met 20% subsidies.

1.4. Havendomein versus havengebied

Vierde punt betreft de omschrijving van het havendomein in een nieuw punt 19° van artikel 2 van het Havendecreet.

In het Havendecreet is alleen sprake van het beheer en de exploitatie van het openbaar en privaat havendomein als exclusieve havenbestuurlijke bevoegdheid van de havenbedrijven (artikel 2, 2°, a)). Deze havenbestuurlijke bevoegdheid wordt verduidelijkt in de artikelen 9 tot en met 13, 18 en 19 van het Havendecreet.

Zoals in de toelichting bij artikel 9 van het Havendecreet werd gesteld, zijn uiteraard niet alle binnen het havengebied gelegen goederen eigendom van het havenbestuur of een andere publiekrechtelijke rechtspersoon. Het havenbedrijf beheert van die goederen enkel die waarvan het havenbedrijf eigenaar is, die aan het havenbedrijf in concessie of in beheer zijn gegeven, of waarop het havenbedrijf een recht van erfpacht of een recht van opstal heeft.

De verduidelijking in die toelichting wordt nu in het Havendecreet zelf opgenomen via een definitie van het havendomein.

Het opnemen van een definitie van havendomein in het Havendecreet mag geen aanleiding geven tot een inperking van de bevoegdheden van een havenbedrijf binnen het hele havengebied. Daarom wordt met betrekking tot de andere havenbestuurlijke bevoegdheden (inzake de havengelden, de openbare havendiensten en de bijzondere administratieve politie) verduidelijkt dat deze gelden in het havengebied.

1.5. Eenvormige regels voor het bepalen van de concessie- en beheersvergoedingen

Een vijfde punt betreft de bepalingen in artikel 18, §2 en §3, van het Havendecreet betreffende enerzijds eenvormige regels voor het bepalen van de concessie- en beheersvergoedingen tussen het Vlaamse Gewest en de havenbedrijven en anderzijds het eenvormig eigendomsstatuut voor de domeingoederen.

Artikel 18, §3, bepaalt momenteel dat tegen 1 januari 2010 overeenkomsten worden afgesloten om tot een eenvormig eigendomsstatuut te komen van de domeingoederen. Een eenvormig eigendomsstatuut is echter niet relevant, wel een eenvormig statuut dat de

keuze laat tussen enerzijds eigendomsverwerving en anderzijds een concessie- of beheers-overeenkomst. Dit moet dan wel gebeuren tegen eenvormige prijzen en voorwaarden, in overeenstemming met de Europese regelgeving op dat vlak.

De voorgestelde oplossing bestaat erin om in artikel 18, §2, van het Havendecreet, de keuzemogelijkheid tussen eigendomsverwerving versus concessie/beheer vast te leggen, en voor de nieuwe beheers- en concessieovereenkomsten eenvormige regels vast te leggen in een nog op te maken besluit van de Vlaamse Regering.

1.6. Toepassing wetten handelsvennootschappen

Een zesde punt is de toepassing van de wetten van de handelsvennootschappen (artikel 5, §2, van het Havendecreet). De havenbedrijven zijn onderworpen aan de wetten van de handelsvennootschappen voor zover ze niet met het Havendecreet en andere wettelijke bepalingen in strijd zijn en met uitzondering van de faillissementswet (boek III van het Wetboek van Koophandel). Aangezien het wetboek van vennootschappen diverse vormen van vennootschappen behandelt, zoals bvba en nv, wordt nu verduidelijkt dat de autonome gemeentelijke havenbedrijven onderworpen zijn aan de regels inzake naamloze vennootschappen.

1.7. Samenstelling raad van bestuur

Een zevende punt betreft de toevoeging aan artikel 5, §3, van het Havendecreet dat ten hoogste twee derde van de leden van de raad van bestuur van hetzelfde geslacht mag zijn. De bepaling inzake het genderevenwicht in de raad van bestuur wordt hiermee ook van toepassing op MBZ, als onderdeel van een omvattende visie op ‘public port governance’ of deugdelijk bestuur bij de havenbedrijven.

1.8. Timing voor de invoering van een analytische boekhouding en een dienst interne audit

Een achtste punt wordt gevormd door de toevoeging in artikel 21 van het Havendecreet van een timing voor de invoering van een analytische boekhouding en een dienst interne audit. De voorgestelde wijziging bepaalt dat de havenbedrijven vanaf 1 juli 2014 moeten beschikken over een analytische boekhouding en gebruik moeten maken van een dienst interne audit. De havenbedrijven bepalen zelf hoe ze hun analytische boekhouding en interne audit organiseren.

Een goede analytische boekhouding is aangewezen voor een vlotte invulling en opvolging van de overeenkomsten (zoals voor havenkapiteindiensten, sluizen en baggeren) tussen het Vlaamse Gewest en de havenbedrijven. Een dienst interne audit (die zowel intern kan georganiseerd worden als uitbesteed kan worden) is naast de klassieke opdrachten van de revisor nodig voor een goed risicobeheer, dat onder de verantwoordelijkheid valt van de directie en de raad van bestuur van elk havenbedrijf.

Niet alle havenbedrijven geven momenteel uitvoering aan artikel 21 van het Havendecreet. Nu wordt een bepaalde termijn ingeschreven, en in sancties voorzien, zoals bepaald in artikel 4 van het Havendecreet, indien die termijn overschreden wordt.

1.9. Vervreemding of hypothekering van gesubsidieerde uitrustingsinfrastructuur

De negende aanpassing betreft de in artikel 22, §1, 1°, van het Havendecreet voorziene goedkeuring van de Vlaamse Regering voor de vervreemding of hypothekering van gesubsidieerde uitrustingsinfrastructuur. Momenteel moet elke vervreemding of hypothekering, ongeacht hoe lang het geleden is dat de subsidie of medefinanciering werd verleend, goedgekeurd worden. Voor gevallen waar de subsidieverlening reeds lang geleden is gebeurd, wordt de verplichte goedkeuring gezien als een niet te rechtvaardigen administratieve last.

De goedkeuring kan op pragmatische gronden beperkt worden tot tien jaar na de subsidieverlening.

1.10. Toezicht van de havencommissaris op de directiecomités van de havenbedrijven

Tiende punt is het toezicht van de havencommissaris op de directiecomités van de havenbedrijven zoals geregeld in de artikel 5, §3, samen gelezen met artikel 23, §2 en §4, van het Havendecreet. De notulen van het directiecomité liggen ter inzage van de leden van de raad van bestuur. Indien de raad van bestuur bestuursbevoegdheden overdraagt aan het directiecomité, dan wordt deze overdracht expliciet bepaald door de raad van bestuur. Het directiecomité rapporteert ten minste trimestrieel aan de raad van bestuur over de beslissingen die het heeft genomen in het kader van de overgedragen bestuursbevoegdheden. Hierdoor kan het toezicht van de havencommissaris op de bestuursorganen vervangen worden door het toezicht op de raden van bestuur.

Naar aanleiding van de omvorming van het Havenbedrijf Gent tot een nv van publiek recht is de vraag gerezen wie toezicht houdt op de beslissingen van de algemene vergadering. Momenteel is er enkel bij MBZ een algemene vergadering. De gewestelijke havencommissaris wordt uitgenodigd voor alle vergaderingen van de algemene vergadering van MBZ, maar dit is niet expliciet geregeld in het Havendecreet. Bij de autonome gemeentelijke havenbedrijven is de tegenhanger van de algemene vergadering de gemeenteraad. Het administratief toezicht op de beslissingen van de gemeenteraad is geregeld in het Gemeendecreet. Bijgevolg wordt het toezicht van de gewestelijke havencommissaris uitgebreid tot de beslissingen van de algemene vergadering.

1.11. Specifieke aanpassingen voor de haven van Gent

Het elfde punt betreft specifieke aanpassingen voor de haven van Gent door de wijziging van artikel 2, 6°, van het Havendecreet en de toevoeging van een artikel 19decies.

Bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2005 werd het Zeehavengebied Gent afgebakend. Het havengebied van Gent vormt een aansluitend ruimtelijk, economisch en functioneel geheel, dat zich deels op het grondgebied van de stad Gent, van de gemeente Evergem en van de gemeente Zelzate bevindt.

Het Havenbedrijf Gent heeft sedert de inwerkingtreding van het Havendecreet, conform artikel 3, §1, en artikel 4, §1, ervan, in het gehele havengebied van Gent (dus ook op de delen gelegen in Evergem en Zelzate) exclusief de havenbestuurlijke bevoegdheden uitgeoefend. Om discussies uit te sluiten en een uniform beheer binnen de grenzen van het havengebied te waarborgen, wordt bevestigd en geëxpliciteerd dat het havengebied van Gent zich deels bevindt op het grondgebied van de stad Gent en van de gemeenten Evergem en Zelzate. Het nieuw artikel 19decies verduidelijkt dat het Havenbedrijf Gent bevoegd is voor het gehele havengebied van Gent, en dit ongeacht de rechtsvorm van het Havenbedrijf Gent.

1.12. Havengelden

Het twaalfde punt gaat over de havengelden geregeld in artikel 15 van het Havendecreet. Met de wijziging wordt bepaald dat de algemene havengelden de retributie vormen als ‘toegangsticket tot de haven’, terwijl ook het begrip ‘waarde van de tegenprestaties’ wordt geïntroduceerd. Op die manier wordt de huidige praktijk zo veel mogelijk behouden maar worden de havengelden tegelijkertijd decretaal als retributie verankerd. Een retributie dient te voldoen aan het individualiteits- en het proportionaliteitsbeginsel. Er wordt onderscheid gemaakt tussen algemene havengelden en bijzondere havengelden voor infrastructuur of specifieke diensten die de havenbedrijven aan de havengebruikers aanbieden.

1.13. Gebiedsbeheer

Een dertiende punt betreft de toevoeging van een artikel 19novies aan het Havendecreet met bepalingen inzake het gebiedsbeheer. Dit nieuw artikel benadrukt dat in het kader van de eenheid van beheer in het havengebied de havenbedrijven erkend worden als gebiedsbeheerder binnen het havengebied. Waar de havenbedrijven de exclusieve havenbestuurlijke bevoegdheid hebben het havendomein te beheren en te exploiteren, oefenen zij de bevoegdheden van de gebiedsbeheerder uit binnen het hele havengebied.

De adviserende bevoegdheid, die aan de havenbedrijven wordt toegekend in artikel 19novies, §1, heeft tot doel de andere overheden te wijzen op de impact van mogelijke beslissingen op de ontwikkelingskansen die aan de haven zijn gegeven in het kader van de afbakening van het havengebied. De adviserende bevoegdheid is zowel geografisch als thematisch beperkt. Thematisch moet er een mogelijke impact zijn op de exploitatie van het havengebied. Geografisch gaat het om onderzoeks- en besluitvormingstrajecten op plan- en projectniveau binnen de gemeenten waar het havengebied zich bevindt.

In artikel 19novies, §2, wordt bepaald dat de havenbedrijven als gebiedsbeheerder gebiedsgerichte initiatieven kunnen ontplooiën. Een voorbeeld hiervan zijn initiatieven inzake dynamisch verkeersmanagement.

1.14. Onroerende voorheffing, intergemeentelijke samenwerking, subsidies en premies

Een veertiende punt betreft een reeks bepalingen inzake de onroerende voorheffing, de intergemeentelijke samenwerking, en subsidies en premies. Hiertoe wordt een paragraaf 6 aan artikel 5 van het Havendecreet toegevoegd.

Daarbij wordt voorzien in een gelijkstelling van de havenbedrijven met het Vlaamse Gewest voor wat de toepassing betreft van de wetten en decreten inzake de onroerende voorheffing.

Er wordt tevens voorzien in een gelijkstelling van de havenbedrijven, ongeacht de rechtsvorm die zij aannemen, met autonome gemeentebedrijven voor wat de toepassing van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking betreft. Op deze wijze wordt bevestigd dat de havenbedrijven, ongeacht de rechtsvorm die zij aannemen, kunnen blijven participeren in intergemeentelijke verenigingen.

Ten slotte wordt voorzien in een gelijkstelling van de havenbedrijven, ongeacht de rechtsvorm die zij aannemen, met gemeenten en van de gemeenten afhangende overheden (zoals de autonome gemeentelijke havenbedrijven) inzake subsidies en premies. Hierdoor wordt duidelijkheid gecreëerd over het punt dat een havenbedrijf, ongeacht de rechtsvorm die het aanneemt, in essentie een bestuur blijft dat afhangt van de lokale overheden. Teneinde de gelijkheid van de havenbedrijven te verzekeren, moet een havenbedrijf, ongeacht de rechtsvorm die het aanneemt, kunnen blijven genieten van eventuele subsidies en premies binnen de groep van de lokale besturen, onder meer in het kader van sociaalrechtelijke materies.

1.15. Statutaire pensioenen

Het laatste punt gaat over de statutaire pensioenen. Artikel 263decies van de Nieuwe Gemeentewet verwijst naar hoofdstuk VI van titel III van de Nieuwe Gemeentewet als basis voor de statutaire pensioenen van de ambtenaren van de autonome gemeentebedrijven. Artikel 263decies werd niet afgeschaft voor de havenbedrijven, maar de vraag is of dit artikel nog steeds de basis biedt voor de statutaire pensioenen van de ambtenaren van de autonome gemeentelijke havenbedrijven. Daarom wordt verduidelijkt dat dit het geval is.

2. Verduidelijkingen bij de toelichting van het voorstel van decreet

De heer *Dirk de Kort* stelt dat de toelichting van het voorstel van decreet, en meer specifiek die bij artikel 6 van het voorstel van decreet, op een aantal punten moet worden verbeterd. Hij somt daarbij de volgende passages op:

- in paragraaf 9 moeten de woorden “commerciële strategie” gelezen worden als “concurrentiële strategie”;
- in paragraaf 9 moeten de woorden “in het algemeen belang” gelezen worden als “in het algemeen belang en het belang van de haven economie”;
- nog in paragraaf 9 moeten de woorden tussen haakjes worden geschrapt;
- in paragraaf 11 moeten de woorden tussen haakjes “waaronder mogelijk, maar niet noodzakelijkerwijze, ook de kosten” gelezen worden als “waaronder naast de kosten ook de waarde die door de prestatie wordt gegenereerd”;
- in de laatste paragraaf ten slotte moeten de woorden “commercieel havenbeleid” gelezen worden als “concurrentieel havenbeleid”.

Het lid geeft daarbij de volgende verantwoording. Het doel is het streven naar een betere rechtsgrond voor de inning van de havengelden. In het debat over de Europese ‘port policy’ zijn er, in goed overleg tussen Vlaamse overheid en de havenbesturen, gaandeweg consensusstandpunten uitgewerkt en verdedigd die onder meer betrekking hebben op de erkenning van de legitimiteit van het Vlaamse havenbeheermodel conform het Haven-decreet, waarbij het havenbeheer in essentie een publieke taak is, gericht op het optimaliseren van de toegevoegde waarde in de havengebieden.

De Vlaamse havenbedrijven zijn aldus niet te kwalificeren als commerciële spelers en hun autonoom te ontwikkelen strategisch beleid vormt in die zin geen commercieel beleid stricto sensu. Om die reden wordt voorgesteld om de verwijzing naar een commerciële strategie weg te laten in de toelichting bij artikel 6.

Een ander consensusstandpunt betreft de erkenning dat havengelden als een retributie kunnen worden gekwalificeerd, waarbij de hoogte van deze retributie in een redelijke verhouding moet staan tot de waarde die door de verstrekte dienst kan worden gegenereerd. Om die reden wordt voorgesteld om het begrip waarde centraler te stellen dan de loutere kosten in de toelichting bij artikel 6.

Tot slot vernoemt de spreker de erkenning van de vrijheid van de havenbeheerder om, in functie van het algemeen belang van de haven economie en de strategische beleidskeuzes die daarop zijn geënt, tarieven te differentiëren. In de Europese context kon afgedwongen worden dat de mogelijke differentiatiecriteria niet eng en/of limitatief worden benoemd. In het initiële voorstel van de Europese Commissie was dit wel het geval, waarbij differentiatie op basis van milieuperformantie één van de weinige opties was. Bij de herziening van het Havendecreet zou het dan ook niet opportuun zijn om milieucriteria nog als – enige – voorbeeld te benoemen. Om die reden wordt voorgesteld om de vrijheid om tarieven te differentiëren iets generieker te formuleren in de toelichting bij artikel 6.

II. BESPREKING

De heer *Jan Penris* vindt het voorstel alles bij elkaar goed, omdat het verbetert wat verbeterd moet worden. Hij betreurt evenwel dat niet overal van de gelegenheid gebruik gemaakt wordt om duidelijkheid te creëren.

Zo was het zorgvuldiger geweest om in de plaats van de politieke doodoener ‘transportgebeuren’ in artikel 2, 2°, van het voorstel van decreet de juridisch duidelijke term ‘overslag en vervoer’ te gebruiken.

De terinzagelegging van de notulen in artikel 4, 2°, van het voorstel van decreet is dan weer zeer ouderwets, gezien men ze even probleemloos elektronisch en rechtstreeks kan overmaken aan de leden van de raad van bestuur, wat sommige havenbesturen trouwens nu al doen. Het lid suggereert dan ook een tekstaanpassing.

De transparantie bedoeld in het nieuwe artikel 15, §3, van het Havendecreet, opgenomen in artikel 6 van het voorstel van decreet, blijft vaag. In de memorie van toelichting worden weliswaar voorbeelden gegeven, maar waarom neemt men niet in het voorstel zelf op hoe er moet gecommuniceerd worden? Even onduidelijk is de term 'in redelijke verhouding'. Ofwel maakt men expliciet wat met deze verwijzing naar het Grondwettelijk Hof bedoeld wordt, ofwel maakt men voortaan heel korte wetten naar Angelsaksische traditie en laat men ze door rechtbanken en hoven interpreteren. De indieners hebben alvast voldoende aanwijzingen gekregen van die laatste om zelf aan te geven wat redelijk betekent.

Het nieuwe artikel 17, §3, van het Havendecreet, opgenomen in artikel 8 van het voorstel van decreet, is begrijpelijk dankzij de toelichting, maar valt het niet zelf zuiverder en duidelijker te formuleren? Hij vraagt zich ook af wat men wint met rapportage door een onafhankelijke entiteit. Heeft men zo weinig vertrouwen in de havenbedrijven en -besturen?

Wat nog artikel 16 van het voorstel van decreet betreft, weet het lid om welke twee uitzonderingen het gaat, maar dat is niet voor iedereen duidelijk. In havenbedrijven zoals het Antwerpse, waar de algemene vergadering de gemeenteraad is, valt men terug op de algemene, bestuurlijke controleprincipes voor deze instellingen en mag de havencommissaris geen controle uitoefenen. Daardoor ontstaat een wanverhouding met havenbedrijven die kozen voor een aparte algemene vergadering.

Tot slot wil het lid weten waarom met artikel 9 van het voorstel van decreet, de bepaling van de eenvormige regels voor beheers- en concessieovereenkomsten aan de regering wordt overgelaten. Waarom doet de decreetgever dat niet zelf? Het is niet zeker dat de fractie van de heer de Kort deel zal uitmaken van de volgende meerderheid, merkt hij op.

De fractie van de heer *Egbert Lachaert* ondersteunt het voorstel. Indiener van Rouveroijs gaat akkoord met de amendementen die vandaag werden neergelegd.

De heer *Antoon Colpaert*, havencommissaris, heeft begrip voor de vraag om verfijning en precisering, die deels gebeurt maar niet in het hele decreet. Hij wijst erop dat de verwijzing naar transparantie een letterlijke kopie is van de term die de Europese Commissie gewoonlijk gebruikt. Die hantering kan dan ook als leidraad gebruikt worden en heeft te maken met bekendmaking, voorafgaande overleg met betrokkenen en dergelijke. Hetzelfde geldt voor termen als transportgebeuren en redelijke verhouding. Hij waarschuwt er wel voor dat een al te specifieke formulering ook voor moeilijkheden kan zorgen, en het soms beter is wat ruimte te laten om toekomstige, onvoorziene omstandigheden te kunnen opvangen.

De spreker bevestigt dat de havenbedrijven verschillende praktijken volgen in de terbeschikkingstelling van de notulen van hun directiecomités. Die van Antwerpen en Gent doen dat rechtstreeks aan alle leden van de raad van bestuur, in Zeebrugge en Oostende kiest men voor een andere aanpak. Daarom kozen de indieners na overleg met de vier bedrijven voor de minimale terinzagelegging. Het is aan de commissie om te beoordelen of dat volstaat.

Als een raad van bestuur ertoe beslist een havengebonden dienst met openbare dienstverplichtingen zelf uit te oefenen, zoals bijvoorbeeld havenloodsen, vindt de spreker toezicht door een externe, onafhankelijke entiteit wel degelijk relevant. Dat kost geld, maar het gaat om diensten waaraan openbare dienstverplichtingen verbonden zijn, waarvan moet

gegarandeerd worden dat iedereen er op gelijke wijze een beroep kan op doen. De spreker noemt transparante tarieven en voorwaarden, continuïteit en gelijke toegang tot de dienstverlening.

Hij erkent dat er verschillen zijn tussen de algemene vergadering van een gemeentelijk havenbedrijf – in casu de gemeenteraad – en die van een nv, maar dat is een onvermijdelijke consequentie van de keuze van de decreetgever om geen rechtsvorm aan de havenbedrijven op te leggen.

Hij wijst erop dat het hier gaat om de concessieovereenkomsten die worden afgesloten tussen de Vlaamse overheid en de havenbedrijven. Hij rekent op een snel besluit, maar laat de plaats waar dat moet geregeld worden over aan de wijsheid van de commissie.

De heer *Dirk de Kort* onderstreept dat het Havendecreet destijds unaniem is goedgekeurd en dat zijn goede regeling van financiering en beheer heel nuttig is gebleken en met name de Europese toets heeft doorstaan. Hij dringt erop de bevestiging van de publiekrechtelijke rol en de technische aanpassingen die voorliggen, in dat licht te zien. Het strekt de heer Penris wel tot eer dat hij de kwaliteit van de decreetgeving opvolgt.

De heer *Jan Penris* zal zijn fractie adviseren het voorstel goed te keuren maar zelf zal hij zich onthouden in persoonlijke naam. De uitleg van de havencommissaris is immers niet geheel overtuigend. Een aantal van zijn kritische opmerkingen houden stand, vindt hij, en hij wil ze dan ook in de plenaire vergadering verdedigen.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 9 stemmen.

Artikel 2

De heer *Dirk de Kort* licht amendement nr. 1 toe (*Parl. St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2336/2). Voorgesteld wordt om in punt 9° in de inleidende zin en in de voorgestelde tekst “20°” te vervangen door “19°”. Het betreft hier de correctie van een verkeerde nummering.

Het amendement en het aldus gewijzigde artikel 2 worden aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 3

Artikel 3 wordt zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 9 stemmen.

Artikel 4

Artikel 4 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 5

De heer Dirk de Kort licht amendement nr. 2 toe (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2336/2). Voorgesteld wordt om in de inleidende zin de woorden “artikel 9” te vervangen door de woorden “artikel 9, §1,”. Het betreft hier een verduidelijking met betrekking tot het onderdeel waarop de voorgestelde wijziging slaat.

Het amendement en het aldus gewijzigde artikel 5 worden unaniem aangenomen met 9 stemmen.

Artikel 6

Artikel 6 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 7

Artikel 7 wordt zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 9 stemmen.

Artikel 8

Artikel 8 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 9

De heer Dirk de Kort licht amendement nr. 3 toe (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2336/2). Voorgesteld wordt om te verduidelijken op welk onderdeel van paragraaf 2 de wijzigingen betrekking hebben.

Het amendement en het aldus gewijzigde artikel 9 worden aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Artikelen 10 tot en met 13

Deze artikelen worden zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 9 stemmen.

Artikel 14

De heer Dirk de Kort licht amendement nr. 4 toe (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2336/2). Voorgesteld wordt om de woorden “In artikel 21 van hetzelfde decreet” te vervangen door de woorden “In artikel 21, derde lid, van hetzelfde decreet”. Het betreft hier een verduidelijking met betrekking tot het onderdeel waarop de voorgestelde wijziging slaat.

Het amendement en het aldus gewijzigde artikel 14 worden unaniem aangenomen met 9 stemmen.

Artikel 15

De heer Dirk de Kort licht amendement nr. 5 toe (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2336/2). Voorgesteld wordt om in de inleidende zin de woorden “In artikel 22 van hetzelfde decreet” te vervangen door de woorden “In artikel 22, §1, van hetzelfde decreet”. Het betreft hier een verduidelijking met betrekking tot het onderdeel waarop de voorgestelde wijziging slaat.

Het amendement en het aldus gewijzigde artikel 15 worden unaniem aangenomen met 9 stemmen.

Artikelen 16 tot en met 18

Deze artikelen worden zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 9 stemmen.

IV. EINDSTEMMING

Ter stemming gelegd, wordt het geamendeerde voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2336/1) aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Jan PEUMANS,
voorzitter

Jan PENRIS
Els KINDT,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

bvba	besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
EU	Europese Unie
MBZ	Maatschappij van de Brugse Zeehaven
nv	naamloze vennootschap

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2 van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 2° wordt vervangen door wat volgt:

“2° havenbestuurlijke bevoegdheden:

- a) het beheer en de exploitatie van het openbaar en privaat havendomein;
- b) de vaststelling en de inning van de havengelden in het havengebied;
- c) de vaststelling en de organisatie van de openbare havendiensten in het havengebied;
- d) de uitoefening van de bijzondere administratieve politie in het havengebied;”;

2° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:

“3° openbare havendiensten: alle havendiensten waaraan openbaredienstverplichtingen voor het havenbedrijf verbonden zijn, die rechtstreeks of onrechtstreeks het overslag- en transportgebeuren in het havengebied ondersteunen;”;

3° aan punt 6° worden de woorden “, en dit op het grondgebied van de stad Gent, de gemeente Evergem en de gemeente Zelzate” toegevoegd;

4° aan punt 11° worden de woorden “met uitzondering van de ligplaatsen” toegevoegd;

5° in punt 12°, vervangen bij het decreet van 21 december 2001, wordt het woord “spoorwegen” vervangen door de woorden “zaten van spoorwegen”;

6° aan punt 12°, vervangen bij het decreet van 21 december 2001, worden de woorden “de ligplaatsen” toegevoegd;

7° punt 15°, opgeheven bij het decreet van 1 februari 2008, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“15° ligplaats: het wateroppervlak dat gebruikt wordt als aanleg- of wachtplaats voor vaartuigen, of daartoe onmiddellijk in gebruik kan worden genomen;”;

8° aan punt 16° worden de woorden “; telkens met uitzondering van de ligplaatsen” toegevoegd;

9° een punt 19° wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“19° havendomein: alle domeingoederen gelegen in het havengebied waarvan het havenbedrijf eigenaar is, die aan het havenbedrijf in concessie of in beheer zijn gegeven, of waarop het havenbedrijf een recht van erfpacht of een recht van opstal heeft.”.

Art. 3. In artikel 4 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 2, vervangen bij het decreet van 21 december 2001 en gewijzigd bij het decreet van 1 februari 2008, vervangen door wat volgt:

“§2. Indien de havenbedrijven de bepalingen van dit decreet en van de besluiten, genomen ter uitvoering ervan, niet naleven, kan de Vlaamse Regering de uitkeringen, vermeld in artikel 29bis, 29ter, 30 en 31 van dit decreet en in artikel 32 van het decreet van 16

juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum, geheel of gedeeltelijk inhouden of terugvorderen, vermeerderd met de wettelijke verwijlntrest, tenzij de havenbedrijven binnen de twee maanden nadat hun die beslissing per aangetekende brief wordt bekendgemaakt, aan de Vlaamse Regering kunnen aantonen dat zij daaraan wel voldoen.”.

Art. 4. In artikel 5 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. De havenbedrijven zijn onderworpen aan de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen met betrekking tot de naamloze vennootschappen voor zover ze niet met dit decreet of met andere wettelijke bepalingen in strijd zijn. De bepalingen van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijke akkoord, en de Faillissementswet van 8 augustus 1997, zijn niet van toepassing op de havenbedrijven, evenmin als de rechtsregels die betrekking hebben op een toestand van algemene samenloop van schuldeisers. Dat geldt eveneens voor de wetten en rechtsregels die de voormelde wetten of rechtsregels zouden wijzigen, vervangen of opheffen.”;

2° aan paragraaf 3, gewijzigd bij het decreet van 1 februari 2008, worden een tweede, een derde en een vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De notulen van het directiecomité liggen ter inzage van de leden van de raad van bestuur.

Indien de raad van bestuur bestuursbevoegdheden overdraagt aan het directiecomité, dan wordt die overdracht expliciet bepaald door de raad van bestuur. Het directiecomité rapporteert ten minste trimestrieel aan de raad van bestuur over de beslissingen die het heeft genomen in het kader van de overgedragen bestuursbevoegdheden.

Ten hoogste twee derde van de leden van de raad van bestuur is van hetzelfde geslacht.”;

3° in paragraaf 5 wordt de zinsnede “Het doel en de taken die de havenbedrijven op zich nemen ter vervulling van hun opdracht van openbare dienst” vervangen door de zinsnede “De doelstellingen van algemeen belang die het havenbedrijf nastreeft, op basis waarvan de openbare havendiensten worden vastgesteld en georganiseerd.”;

4° een paragraaf 6 wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

“§6. De havenbedrijven worden, ongeacht de rechtsvorm die zij aannemen, met het Vlaamse Gewest gelijkgesteld voor de toepassing van de wetten en decreten betreffende de onroerende voorheffing.

De havenbedrijven worden, ongeacht de rechtsvorm die zij aannemen, met autonome gemeentebesturen gelijkgesteld voor de toepassing van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking.

De havenbedrijven worden, ongeacht de rechtsvorm die zij aannemen, met gemeenten en van de gemeenten afhangende overheden gelijkgesteld voor de toepassing van bepalingen inzake subsidies en premies.”.

Art. 5. In artikel 9, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2001, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede “De havenbedrijven beheren het binnen het havengebied gelegen openbaar domein waarvan zij het eigendomsrecht hebben of dat hun in beheer werd gegeven,” wordt vervangen door de zinsnede “De havenbedrijven beheren het openbaar en privaats havendomein,”;

2° het tweede en het derde lid worden opgeheven.

Art. 6. Artikel 15 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 15. §1. De algemene havengelden vormen de retributie die de havenbedrijven van de havengebruikers kunnen vorderen als tegenprestatie voor het recht om het betrokken havengebied binnen te varen, het door te varen, er aan te meren of er te verblijven.

De algemene havengelden komen uitsluitend toe aan de havenbedrijven en de havenbedrijven zijn binnen hun havengebied als enige bevoegd voor het vaststellen en het innen of laten innen van de algemene havengelden.

§2. Naast de algemene havengelden, kunnen de havenbedrijven ook bijzondere havengelden vaststellen en innen of laten innen voor infrastructuur of specifieke diensten die de havenbedrijven aan de havengebruikers aanbieden.

§3. De havenbedrijven maken de algemene en bijzondere havengelden op transparante wijze bekend.

De havengelden worden autonoom door de havenbedrijven vastgesteld, in redelijke verhouding tot de waarde van de in paragraaf 1, eerste lid, en paragraaf 2 vermelde tegenprestaties.”.

Art. 7. Artikel 16 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16. §1. Onverminderd de aan andere overheden toegewezen bevoegdheden, stellen de havenbedrijven de openbare havendiensten vast en organiseren zij die.

§2. Het havenbedrijf kan de verstrekking van de openbare havendiensten al dan niet bij wijze van concessie van openbare dienst overlaten aan private of publieke rechtspersonen.”.

Art. 8. Artikel 17 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 17. §1. Het havenbedrijf stelt met betrekking tot de openbare havendiensten de openbaredienstverplichtingen vast die bij de verstrekking ervan zullen worden nageleefd. De openbaredienstverplichtingen zijn minstens gericht op de volgende doelstellingen:

- het garanderen van een basisaanbod dienstverlening tegen redelijke voorwaarden aan alle havengebruikers die daar binnen redelijke grenzen om vragen;
- het garanderen van de continuïteit en de regelmatigheid van de dienstverlening;
- het te allen tijde garanderen van de kwaliteit van de dienstverlening;
- de bescherming van de gebruiker en van het milieu bij de dienstverlening.

§2. De havenbedrijven bepalen de regeling en de gebruiksvoorwaarden van de openbare havendiensten, en maken die bekend aan de havengebruikers.

§3. Het havenbedrijf rapporteert jaarlijks aan de raad van bestuur over de naleving van de openbaredienstverplichtingen. Indien de openbare havendienst wordt verstrekt door het havenbedrijf of door een juridisch zelfstandige entiteit waarover het havenbedrijf een zeggenschap uitoefent die vergelijkbaar is met de zeggenschap die het uitoefent over de eigen diensten, wordt het rapport opgesteld door een van het havenbedrijf onafhankelijke entiteit.”.

Art. 9. In artikel 18 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “in concessie dan wel” vervangen door de woorden “in eigendom overdragen dan wel in concessie of”;
- 2° in paragraaf 2, derde lid, worden de woorden “het beheer” vervangen door de woorden “het in beheer”;
- 3° paragraaf 3, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2001, wordt opgeheven.

Art. 10. In hoofdstuk II van hetzelfde decreet wordt een afdeling 1ter ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 1ter. Gebiedsbeheer”.

Art. 11. In hetzelfde decreet wordt in afdeling 1ter, ingevoegd bij artikel 10, een artikel 19novies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 19novies. §1. Met behoud van de toepassing van de wet van 19 juni 1978 betreffende het beheer van het linkerscheldeovergebied ter hoogte van Antwerpen en houdende maatregelen voor het beheer en de exploitatie van de haven van Antwerpen, worden de havenbedrijven als gebiedsbeheerder van de in artikel 2, 5°, 6°, 7° en 8°, vermelde havengebieden betrokken bij het beleid en de beleidsvoorbereiding van andere overheden. Met name wordt aan de havenbedrijven voor het havengebied waarvoor zij bevoegd zijn, een adviserende bevoegdheid toegekend betreffende alle onderzoeks- en besluitvormings-trajecten op plan- en projectniveau binnen de gemeenten op wier grondgebied het betrokken havengebied zich bevindt, die een impact kunnen hebben op de exploitatie van het havengebied.

§2. Met behoud van de toepassing van de wet van 19 juni 1978 betreffende het beheer van het linkerscheldeovergebied ter hoogte van Antwerpen en houdende maatregelen voor het beheer en de exploitatie van de haven van Antwerpen, en met behoud van de bevoegdheden van andere overheden binnen het betrokken havengebied, kunnen de havenbedrijven als gebiedsbeheerder van de in artikel 2, 5°, 6°, 7° en 8°, vermelde havengebieden gebiedsgerichte initiatieven ontplooiën.”.

Art. 12. In hoofdstuk II van hetzelfde decreet wordt een afdeling 1quater ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 1quater. Bijzondere bepaling met betrekking tot het havengebied van Gent”.

Art. 13. In hetzelfde decreet wordt in afdeling 1quater, ingevoegd bij artikel 12, een artikel 19decies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 19decies. Het havenbedrijf, bevoegd voor het havengebied van Gent, is, ongeacht de rechtsvorm van dat havenbedrijf, bevoegd binnen het gehele havengebied van Gent, met inbegrip van die gedeelten van het havengebied die op het grondgebied van de gemeenten Evergem en Zelzate zijn gelegen.”.

Art. 14. In artikel 21, derde lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 1 februari 2008, worden de zinnen “De analytische boekhouding maakt bovendien een onderscheid tussen de verschillende dienstverleningen. De havenbedrijven maken gebruik van een dienst Interne Audit.” vervangen door de zinnen “Vanaf 1 juli 2014 maakt de analytische boekhouding bovendien een onderscheid tussen de verschillende dienstverleningen. Vanaf 1 juli 2014 maken de havenbedrijven gebruik van een dienst Interne Audit.”.

Art. 15. In artikel 22, §1, van hetzelfde decreet wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° de beslissingen tot vervreemding of hypothekering van de uitrustingsinfrastructuur, gelegen in het havengebied, waarvoor de Vlaamse Regering minder dan 10 jaar geleden een principiële beslissing heeft genomen tot toekenning van een subsidie of medefinanciering;”.

Art. 16. In artikel 23 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 1 februari 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 worden de woorden “van de raad van bestuur” telkens vervangen door de woorden “van de algemene vergadering en van de raad van bestuur”;

2° in paragraaf 4 worden de woorden “van de bestuursorganen” vervangen door de woorden “van de algemene vergadering en van de raad van bestuur”.

Art. 17. Artikel 31 van hetzelfde decreet wordt op 1 januari 2015 opgeheven.

Art. 18. Aan artikel 263decies van de Nieuwe Gemeentewet, ingevoegd bij de wet van 22 februari 1998, worden de woorden “en op de autonome gemeentelijke havenbedrijven in de zin van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens” toegevoegd.